

زه اوس په دې باندې په ټینگه باور لرم: دا چې زه د کیفیت له معیارونو سره سم کار کوم، او زما پېرودنکي زما مستې او پېروئ خوبوی.

بڼه ژوند ته را ستېدنه

پېرودونکي په پرلپسې توګه د مزار شریف ښار د کلکین سړک په سیمه کې د محمد حسن رضایی کوچنی خریه هټې ته تګ راتګ کوی. مرمی هغه مستې او پېروئ چې د کورنۍ ۳۳ کلن مشر یې په زړه را ښکونکو لوبڼو کې په هټی کې پلوری بوی کوی. د کیفیت څخه د اطمینان وروسته یو مېرمن د سر په خوځونې سره هر څه منی او څو قطی د خپلې سودا کڅورۍ ته اچوی. کارو بار یې خورا ښه دی: رضایی په دې وروستیو میاشتو کې پنځه کارکونکي هم ګمارلی، او پلور یې په تلپاتې ډول مخ په زیاتېدو دی.

پېرودونکي په پرلپسې توګه د مزار شریف ښار د کلکین سړک په سیمه کې د محمد حسن رضایی کوچنی خریه هټې ته تګ راتګ کوی. مرمی هغه مستې او پېروئ چې د کورنۍ ۳۳ کلن مشر یې په زړه را ښکونکو لوبڼو کې په هټی کې پلوری بوی کوی. د کیفیت څخه د اطمینان وروسته یو مېرمن د سر په خوځونې سره هر څه منی او څو قطی د خپلې سودا کڅورۍ ته اچوی. کارو بار یې خورا ښه دی: رضایی په دې وروستیو میاشتو کې پنځه کارکونکي هم ګمارلی، او پلور یې په تلپاتې ډول مخ په زیاتېدو دی.

په دې وروستیو کې، کاروبار ډېرښه نه وو. رضایی او کورنۍ یې له ۱۵ کلن مهاجرت وروسته په ۱۳۹۵ کال له ایراه راس ستانه شول. هلته یې هم اقتصادی شرایط خورا ستونزمن وو، هغه په یاد راپوړی: مور ټولو په ایران کې د دې په شان ښې دندې او ښه ژوند هیله درلوده. اما دا هیله مو یو خوب پاتې شوه، نو ځکه مې دا ښه وبلله چې بېرته افغانستان ته خپل کورته راشو، رضایی خپله هغه سوداګري چې ایران ته له تګ نه مخکې یې درلوده بیا پیل کړه. ده د د خوراکی توکو یوه کوچنۍ هټی جوړه کړه، چې په کور کې جوړې شوې مستې او د خپلې غوا له شید تیار شوی پېروئ به یې پکې پلورل. خو د ده تولیدات د ښه کیفیت درلودنکي نه وو، او په ورځ کې به یې یواځې ۷۰ یا ۸۰ لېتره شدي پروسس کولې رضایی سخت کار کولو خو د میاشتي به یې یواځې ۱۰۰۰۰ لسزره افغانۍ او یا ۱۱۵ یوروګټلې. چې هغه یې یواځې د دکان د کرابې او کورنۍ د لګښت لپاره بسنه کوله. او په دې نه توانېدو چې کار کونکي وګوماری.

د پام وړ ټکۍ د بلخ د کرنې په ریاست کې په جوړ شوی نندارتون کې یو عکسل العمل وو. دلته ده د آلمان د هېواد له لوري د شیدو د پروسس د یوې جوړې شوې روزنې په اړه ووارېدل. ده هلته نوم لیکنه وکړه او د مالدارۍ او شیدو له ماهېر نه یې زده کړل چې څنګه د خپلو شیدو په حاصلاتو کې زیات والی راولی، شیدی په ښه مؤثره توګه

پروسس کړی، خپلو لښتاتو ته پراختیا ورکړي، په ښه کیفیت او بریال توب سره یې بازار ته وړاندې کړي. اوس په خپله هټی ویاړونکې خاوند خوښ دی: ”زه اوس په دې باندې په ټینګه باور لرم: دا چې زه د کیفیت له معیارونو سره سم کار کوم، او زما پېرودنکي زما مستې او پېروئ خوښوی. زه د خپلې عادی گټې درې برابره گټم!“

دی اوس د خرڅلاو ښه تگلاره لری. د روزونکي په سلا، ده په خپل دکان کې یې د خپلو لښتاتو د تولیداتو د ښودلو لپاره یو زړه را ښکونکې الماری جوړه کړه. پېرودنکي کولای شي نېغ په نېغه هلته ورشی تر څو دده جوړې کړی مستې او پېروئ و پېري. رضایی وایی، دا یوه لویه بریا وه: ”زما پېرودونکي په ریښتیا هم دغه الماری خوښوی. دوی اړ ندی چې په قطار کې ودریږی. اودوی پوهیږی چې د خوښې وړ لښتات یې چرته اېښی دی. زه د یوې بلې الماری د جوړولو پلان لرم. کوم چې زه به لا پېرو پېرودونکو ته چټکې چوټر تیا وې برابرې کړم. او نویو کارکونکو دا شونې کړه“ رضایی اوس د خپل ښه ژوند خوب په ریښتیا بدل کړی هغه هم په خپل وطن کې.

سیما بهبودی هم ورته تجربه لری. ۳۷ کلنه مور او د دې اولادونه نهه (۹) کاله په ایران کې و اوسېدل. په ۱۳۹۴ کال کې یې افغانستان ته په را ستنېدو سره دې د لښتاتو پېر او پلور پیل کړ او له ورته ستونزو سره مخ شوه کوم چې رضایی ورسره مخ شوی وو- د شېدو لږ حاصل او د تولیداتو ضعیف کیفیت. اما اوس، له روزنې وروسته، د دې سودا گری هم په مخ کې ما خپل محصولات دوه برابره او خپله گټه مې درې برابره کړې دې وویل: ”زه اوس درې نوی کارکونکي لرم. زه یې په راتلونکي کې د پېروني خیال هم لرم. دغه په ځان باوری مېرمنی له نندار چیانو څخه د سوداگري په سمونه کې یو الهام واخیست، هغه دا چې دې ولیدل چې پېرئ استازی له ځان سره خپل د سوداگري کارتونه لری، او هغه توکی اعلانوی چې چې دوی یې خپلو الماریو کې لری. له ځانه سره یې وویل دا ښه نظریه ده، ځکه نو باید عاجل همداسی وکړم. دا په ریښتیا هم لگښت دی: د کارت درلودل دا آسانه کوی چې له سوداگرو سره په اړیکه کې اوسې څوک چې غوره پېرودونکي دی.

د راستنو شوو په گډون د افغانستان د شمالی ولایت بلخ دېرئ وگړو لکه ښاغلی رضایی او آغلی بهبودی، د لښتاتو د سوداگري په جوړښت کې د آلمان د هېواد له ملاتړ نه برخه من شوی دی. او ټولو بیا نورو ته دندې هم اجاد کړی دی. آن تر دې چې ځینو خو تر ۱۰ کسه هم په کار گمارلی دی.

خپرونه: جون ۲۰۱۸
پروگرام: د تلپاتې اقتصادي پرمختیا او د په کار گومارني وده (SEDEP)
بانگه ورکونکي اداره: د آلمان د فدرالي حکومت د اقتصادي او پراختیایي چارو وزارت (BMZ)
شریکان: د صنعت او سوداگري وزارت (MoIC) د مالي وزارت (MoF) د کلیو پراختیا او بیا رغونې وزارت (MRRD) د کچونيو پورونو لمړني بانک (FMFB) د افغانستان نړيوال بانک (AIB) غزنفربانگ
پلي کونکي مؤسسه: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
ولایتونه: کابل، بدخشان، بغلان، بلخ، سمنگان، کندز او تخار.

